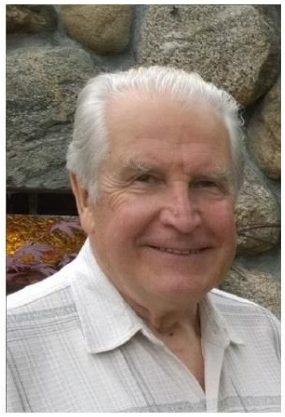

Latvijas Universitāte

LU emer.prof., Dr.fiz. A N D R I S B R O K S

+371 26 567 120 andris.broks@lu.lv

https://blogi.lu.lv/broks/

LU izvēles studiju kurss / SDSK1034 / **DOMĀŠANAS SISTEMOLOĢIJA**

2017-2018. studiju gads (2.sem.)

https://blogi.lu.lv/broks/2017/08/31/autorkurss-domasanas-sistemologija-2017-2018-anno-2002/

1. daļa. DOMĀŠANAS SISTĒMISKĀ ORGANIZĀCIJA

1.nodaļa – kas tā tāda sistēmiskā domāšana : sistēmu teorijas ābece

2.nodaļa – padomāsim sistēmiski Lielās Domas:

PASAULE, CILVĒKS, DZĪVE, SABIEDRĪBA

SABIEDRĪBA – kas tā tāda un kāpēc?

PASAULE : daudzveidīgu parādību kopums

CILVĒKS :
garīga dzīva būtne

SABIEDRĪBA :
daudzveidīgu cilvēku kopums

DZĪVE :
daudzveidīgu cilvēkdarbību kopums

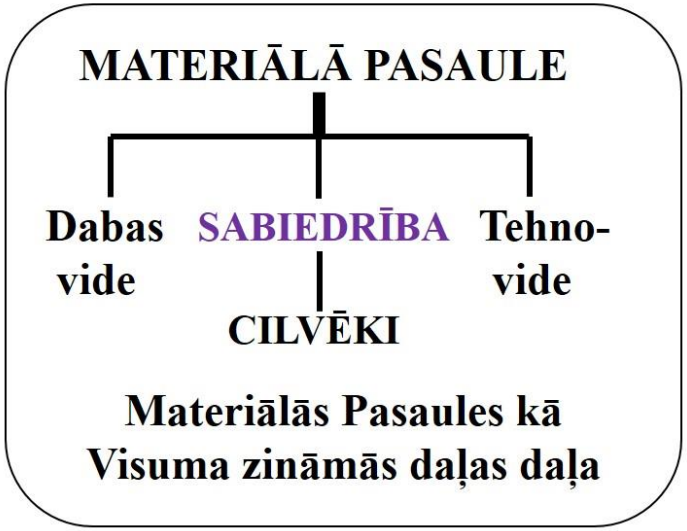

SABIEDRĪBA kā S I S T Ē M A –
Lielo Domu sistēmas apakšsistēma, kopsaistītu daļu veidots veselums

Cilvēks DZĪVO sabiedrībā, sabiedrība DZĪVO dabasvidē un tehnovidē - Materiālajā Pasaulē

SABIEDRĪBA – daudzveidīgu cilvēku kopums – SISTĒMA

SABIEDRĪBA kā sistēma – veselums, kura iekšējo vidi veido kopsaistītas sabiedrības daļas (cilvēki) citu veselumu (dabas un tehnikas) veidotajā ārējā vidē

SABIEDRĪBA kā sistēma - **ikviena sistēma raksturojas ar uzbūvi un mainību** - kopsaistībā pastāvošām šo uzbūvi un mainību raksturojošām apakšsistēmām

SABIEDRĪBA mainībā - sabiedrības DZĪVE ir daudzveidīgu cilvēku īstenots daudzveidīgu cilvēkdarbību kopums – procesuālā sistēma, kuru raksturo īpaši sarežģīta hierarhiska struktūra

SABIEDRĪBA kā SISTĒMA

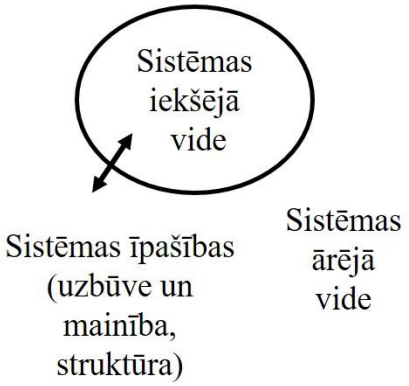

SABIEDRĪBAS apzinātā DZĪVE kā daudzveidīgu cilvēku kopsaistībā īstenotās **apzinātās cilvēkdarbības** visos sabiedrības hiearhiskās struktūras līmeņos var tikt raksturota ar universālu struktūru – dzīves fraktāli «Izziņa – Apdoma – Rīcība»

Sabiedrība ir īpaši sarežģīta sistēma – jo to veidojošās sistēmas daļas ir cilvēki - materiālās pasaules visaugstāk attīstītās dzīvās būtnes

CILVĒKDARBĪBAS – cilvēka un sabiedrības dzīves vajadzību apmierināšanas process

Sabiedrības dzīve kā veselums – s i s t ē m a :
daudzveidīgu cilvēkdarbību kopsaistīta īstenošana,
lai apmierinātu cilvēku personīgās un sabiedriskās vajadzības

VAJADZĪBAS : cilvēku personīgās
un sabiedriskās - garīgās un fiziskās

LĪDZEKĻI : * finansu līdzekļi (nauda) * materiālie līdzekļi (manta, tehnika)
* ziņas jeb informācija * cilvēki (garīgais un fiziskais spēks, enerģija)
* telpa * laiks

APZINĀTO - mērķtiecīgo cilvēka un sabiedrības DARBĪBU STRUKTŪRA

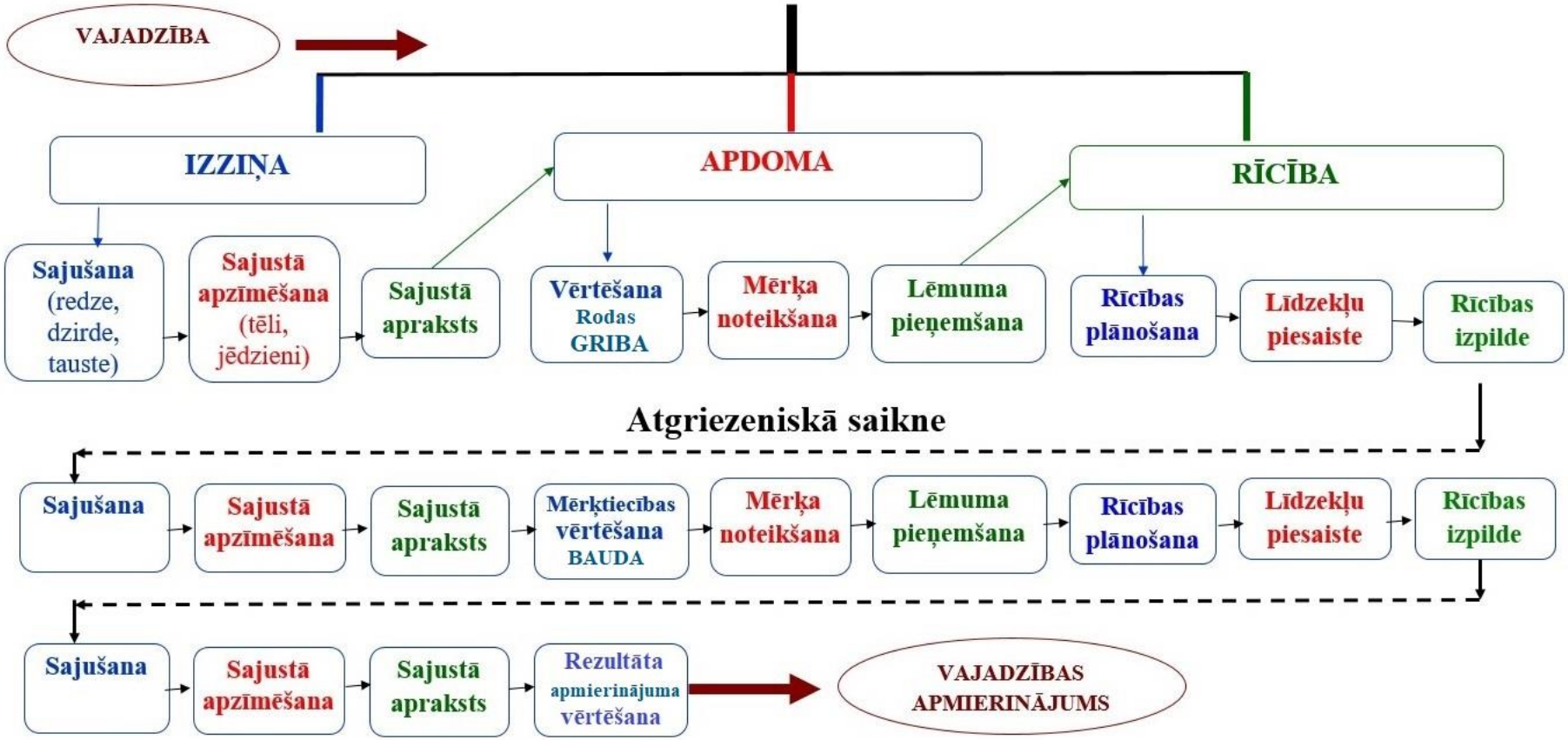

Dzīves kā mērķtiecīgu cilvēkdarbību vadības process
(t r ī s vērtēšanas mērķtiecīgas darbības apdomā)

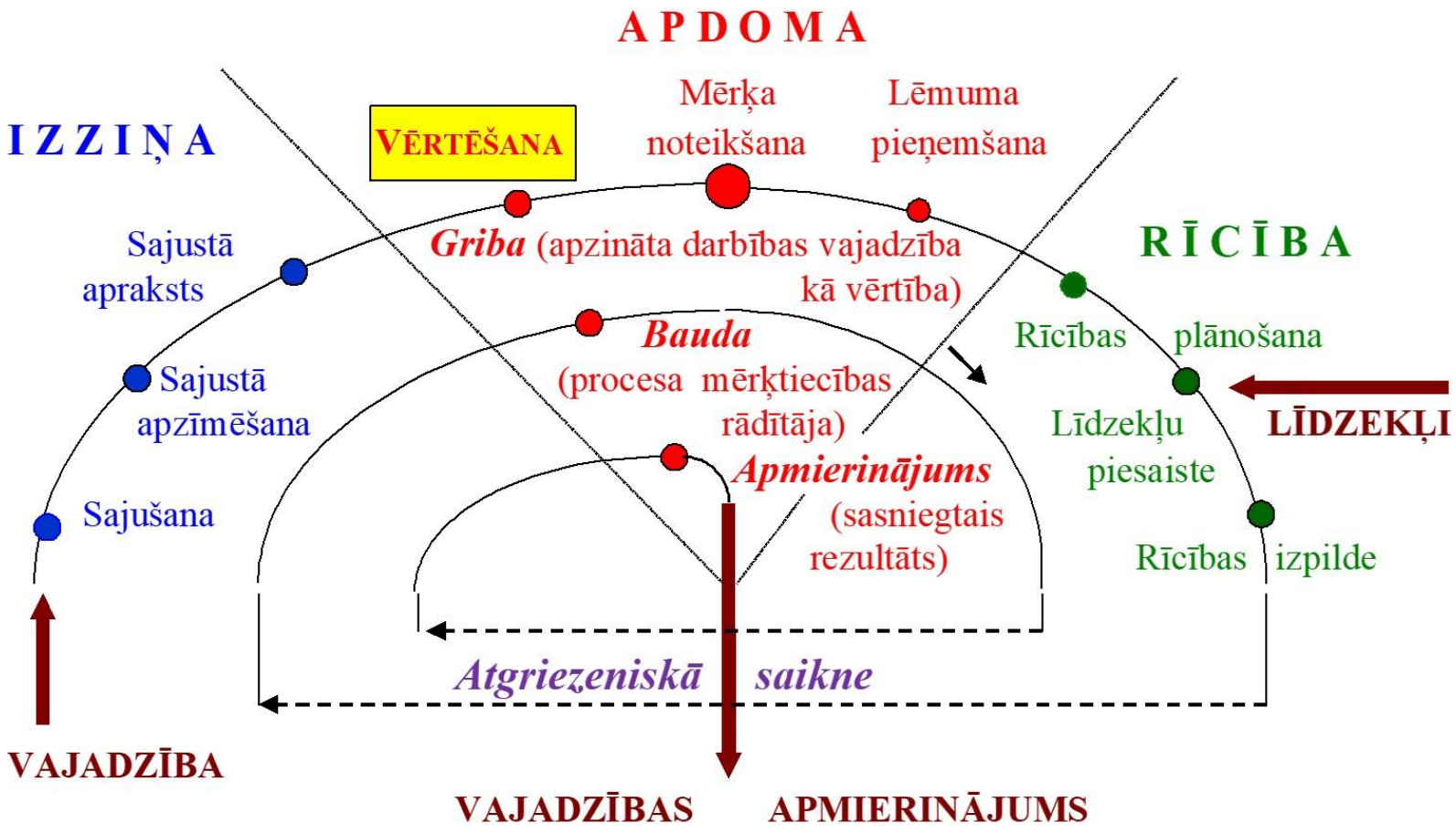

CILVĒKS sabiedrībā, SABIEDRĪBA pasaulē

Cilvēka un Sabiedrības apzinātā - apziņas vadītā dzīve pasaulē

CILVĒKS –
garīga dzīva būtne
«ES»

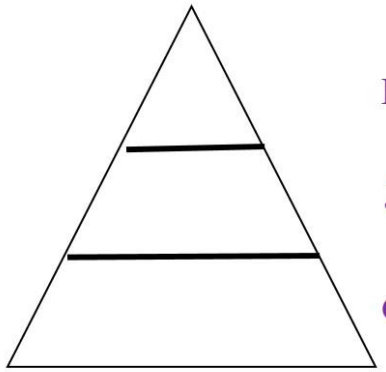

PRĀTS

JŪTAS

GRIBA

CILVĒKA un SABIEDRĪBAS

G A R Ī G U M S

Par ko un kā domājam, tā dzīvojam!

Prāts pamato

Jūtas iedvesmo

Griba īsteno

PRĀTS

JŪTAS

GRIBA

SABIEDRĪBA –
garīgu dzīvu būtņu
kopums «MĒS»

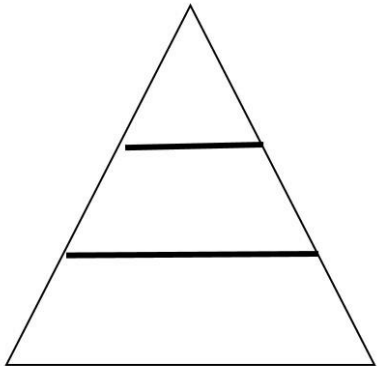

Saprātīgais Cilvēks –
apziņa virs
instinktiem

CILVĒKS un SABIEDRĪBA
dzīvo fizisko un garīgo dzīvi
to kopsaistībā

Saprātīga Sabiedrība –
apziņa virs
instinktiem

PSIHOLOĢIJA,
FIZIOLOĢIJA

SOCIOLOĢIJA, EKOLOĢIJA

SABIEDRĪBAS dzīves HIERARHIJA -
sistēmas uzbūves un mainības trīs līmeņu struktūra –

D z ī v e s l ī m e ņ i : vertikālā un horizontālā domāšana un dzīvošana
augstā – vidējā – zemā līmenī

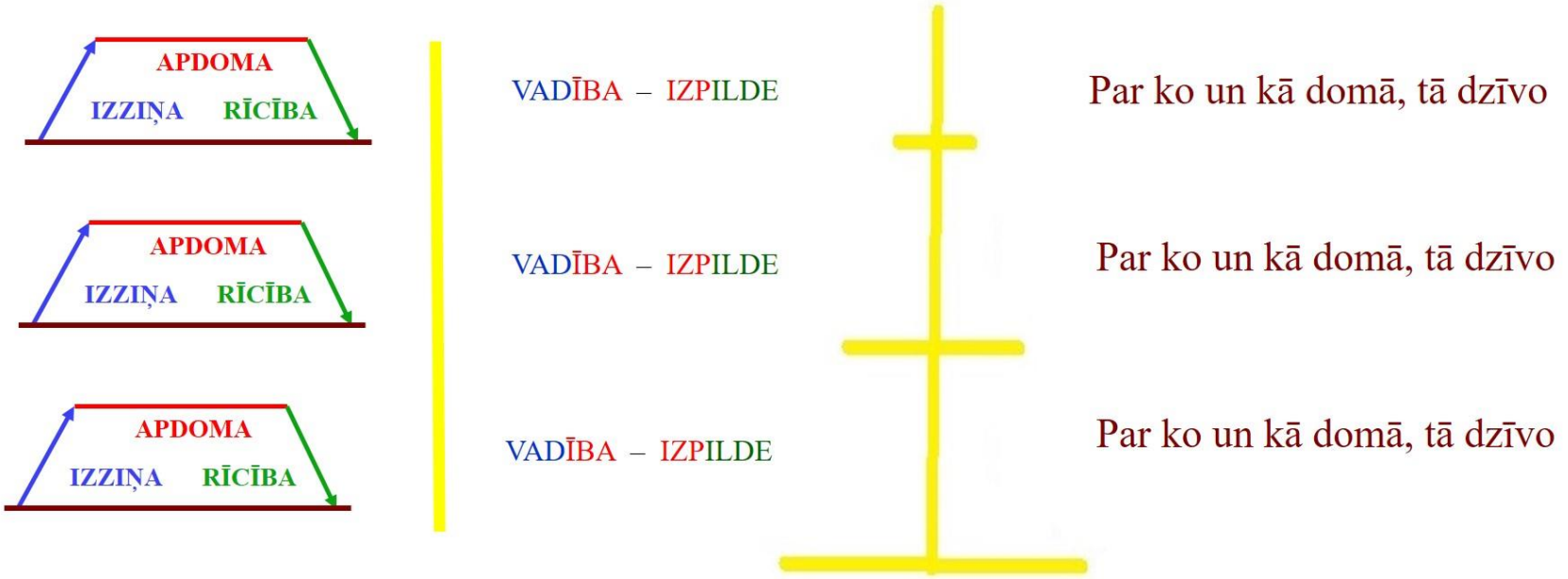

KOLEKTĪVĀ un INDIVIDUĀLĀ dzīvesveida kopsaistība -
stohastiskās svārstības uz sabiedrības dzīves ceļa

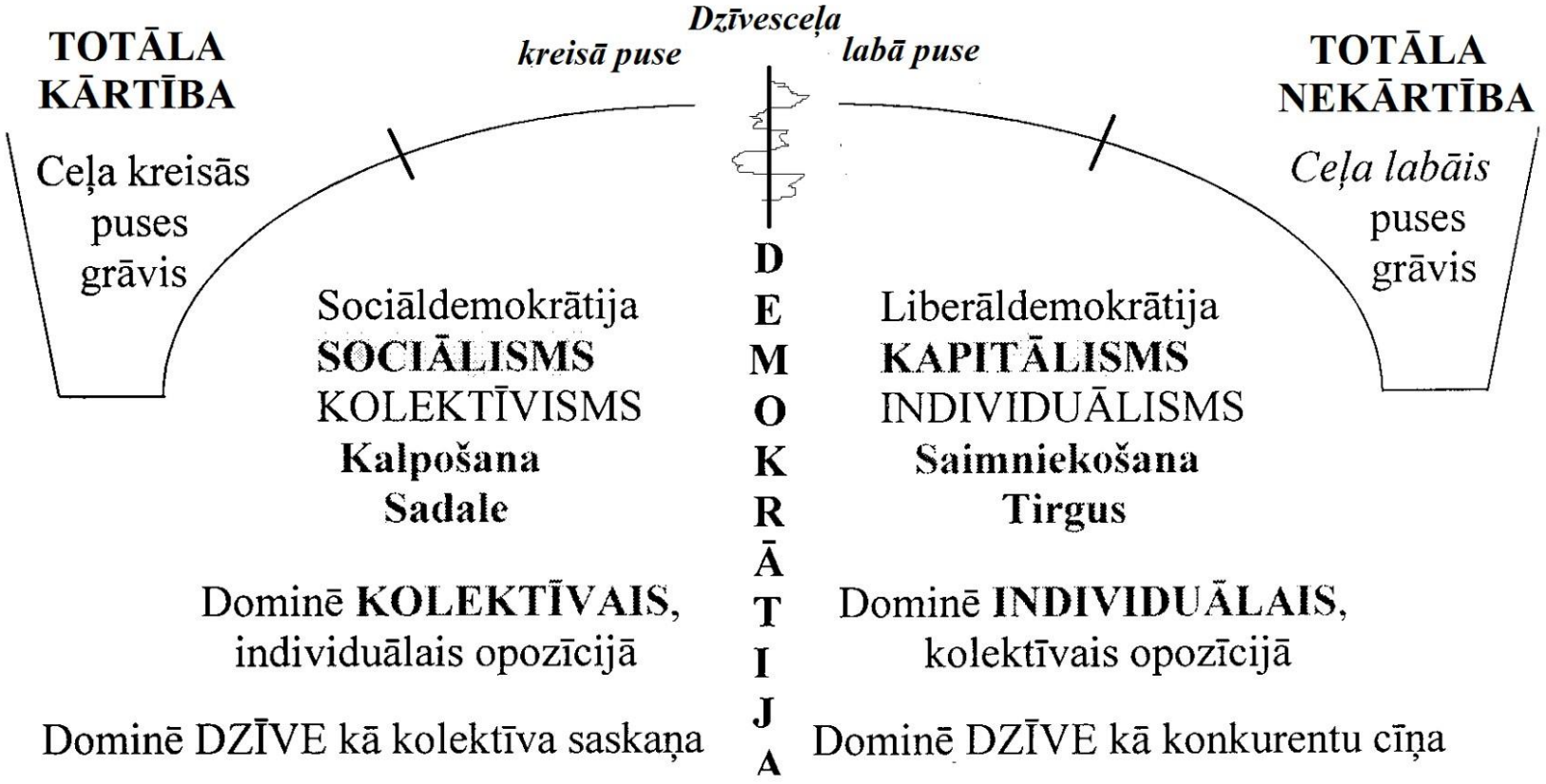

Cilvēku un Sabiedrības dzīves satura un formu DAUDZVEIDĪBA

Ikvienas sistēmas SATURS (sastāvs) raksturo sistēmas iekšējo vidi veidojošās daļas.

Ikvienas sistēmas FORMA raksturo sistēmas struktūras sastāvdaļu sakārtotību.

Jēdzieni SATURS un FORMA ir pamatā sistēmu DAUDZVEIDĪBAS izpratnei : sistēmu daudzveidību nosaka sistēmu satura un formas daudzveidība.

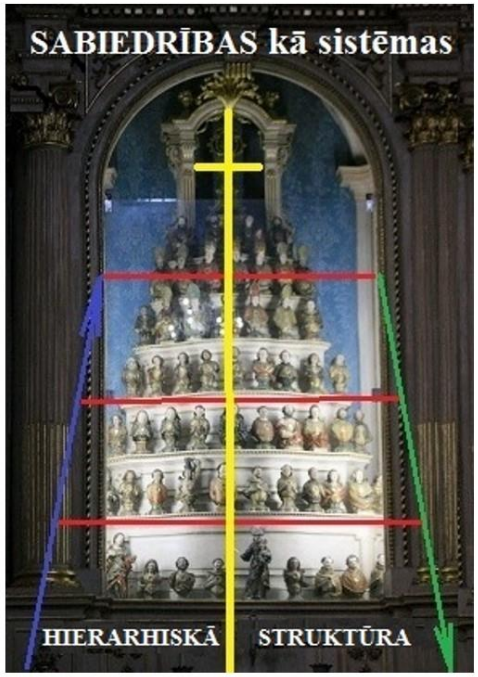

Tad nu, lūk, sistēmu teorija ir teorija par sistēmu iekšējās vides sakārtotības vispārīgajām formām.

Daudzveidīgi cilvēki, dzīvojot savā **daudzveidīgajā** ārējā vidē savu **daudzveidīgo** personīgo un **daudzveidīgo** sabiedrisko dzīvi, īsteno **daudzveidīgu gadījumrakstura dzīvi.**

Lai arī cilvēka un sabiedrības dzīve pasaulē ir stohastiska jeb varbūtiska jeb gadījuma rakstura procesu sistēma, taču ***daudzos gadījumos ir iespējams atrast noteiktas procesu likumsakarības.***

Saprātīgais cilvēks un saprātīga sabiedrība izmanto šīs likumsakarības savas dzīves apzinātai virzībai.

DOMĀŠANAS SISTEMOLOĢIJA -
ceļvedis orientācijai daudzveidīgajā cilvēku un sabiedrības dzīvē mūsdienu pasaulē

Rietumu SABIEDRĪBAS dzīves kultūras un civilizācijas attīstība

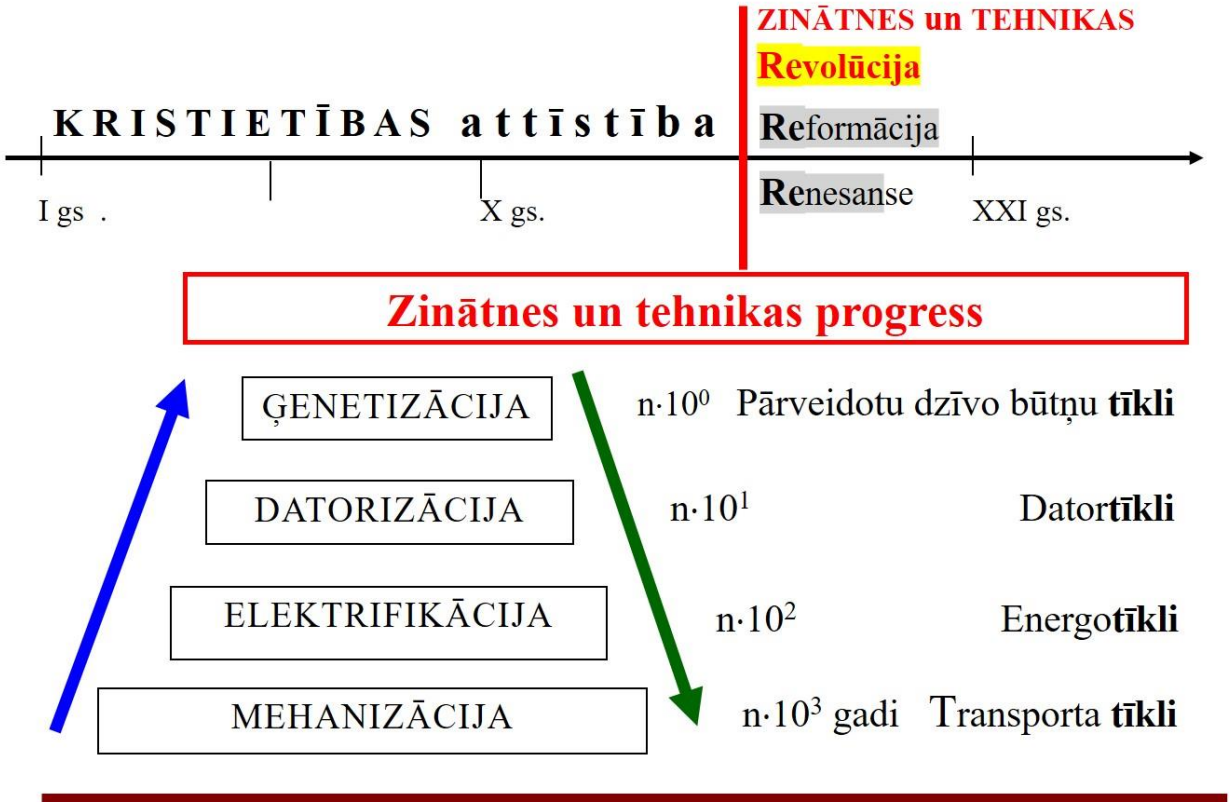

Nākamā klātienes tikšanās – s e m i n ā r s

Pēc nedēļas, **17.aprīlī** mūs gaida īsi ziņojumi par izglītojošajā zinātniskajā pētījumā jau paveikto, noskaidrojot katram savu atbildi uz jautājumu « **kas tāda sistēmiskā domāšana un kāpēc ?** »

Lai seminārs noritētu un saturīgi, ir lūgums visiem studentiem vismaz nākamās svētdienas vakarā elektroniski atsūtīt sava pētījuma pārskata Ievada uzmetumu, kā arī neskaidros jautājumus.

Seminārs ievada pētījuma pārskata pirmās puses (ievada, 1. un 2.daļas) izstrādes noslēguma posmu. Tā noslēgumā **līdz svētdienai, 29.aprīlim (ieskaitot)** kursa docētājam elektroniski <andris.broks@lu.lv> **noteikti tiek iesūtīta** izglītojošā zinātniskā **pētījuma "Sistēmiskā domāšana" pārskata pirmā puse** (apjomā līdz 6-7 lpp., neskaitot pievienotos zīmējums (shēmas - domu kartes, kā arī izmantoto informācijas avotu sarakstu).